

LÆSEVEJLEDERNETVÆRK

– Læsevejlederbreve 2, maj 2022

Kære læsevejleder

Dette læsevejlederbreve sætter primært fokus på læse- og skriveteknologi (LST). Jeg har samlet nogle nye materialer fra centerets hjemmeside, som måske kan have din interesse, og så omtales en ph.d.-afhandling, som ser nærmere på betydningen af LST i forhold til elevers læsekompetencer og trivsel. Brugen af LST i undervisningen af elever i ordblinde- og andre læsevanskeligheder er væsentlig, men kan ikke stå alene – det er en indsats blandt mange.

Læs i dette brev om:

- Undervisningsmaterialer om LST til fri download
- Læse- og skrivestilladser til udfordrede elever
- Ny forskning: Intensive kurser støtter både læring og trivsel blandt ordblinde elever
- Temadage med fokus på literacydidaktik i fagene – for alle elever
- Et lille hverdagsglimt

Undervisningsmaterialer om LST til fri download

I forbindelse med [Læsesuccesprojektet](#) er der udviklet en del materialer, som kan bruges til at stilladsere ordblinde elevers brug af læse- og skriveteknologier (LST).

Du finder her et materiale til at afdække elevens viden om og brug af LST. Ud fra observationer af og samtaler med eleven kan lærere omkring barnet få en forståelse af elevens LST-strategier her og nu og herudfra planlægge den videre undervisning i brug af LST. Materialet kan således være med til at fastlægge elevens aktuelle LST-kompetencer og dermed være et afsæt for,

hvilke nye LST-strategier som eleven kan introduceres for i den kommende undervisning.

Materialet består af fire dele:

1. [Vejledning til Afdækning af teknologibaserede læsestrategier](#)
2. [Observationsark og spørgeguide til Afdækning af teknologibaserede læsestrategier](#)
3. [Teksten Hesteiglen](#)
4. [Spørgsmål til teksten Hesteiglen](#)

Det er udviklet af Pia Mortensen fra UCL, Marianne Samuelsson fra UCN og Signe Elmstrøm fra UC SYD.

I projektet er der også udviklet et inspirationsmateriale til arbejdet med LST. Det består af en vejledning, en tekstsamling og en opgavesamling. Materialet bygger på blandt andet på Signe Elmstrøms strategikort, som du kan downloade [her](#). Opgaver og tekster kan anvendes direkte i undervisningen, men kan også bruges som inspiration til, at du laver opgaver med fokus på LST-strategier i forhold til andre tekster, som eleven arbejder med i skolens fag. På den måde kan LST blive en naturlig del af undervisningen for den ordblinde elev.

Materialet består af tre dele:

1. [Inspirationsmateriale til arbejdet med teknologibaserede læsestrategier - vejledning](#)
2. [Tekstsamling til arbejdet med LST-strategier](#)
3. [Opgavesamling til arbejdet med LST-strategier](#)

Pia Mortensen fra UCL og Signe Elmstrøm fra UC SYD har udviklet materialet.

Læse- og skrivestilladser til udfordrede elever

På centerets website finder du et vidensunivers om [Læse- og skrivestilladser til udfordrede unge i gymnasiale uddannelser](#). Her er samlet viden målrettet ungdomsuddannelser, men materialet kan sagtens anvendes i grundskolen og voksenuddannelserne. Her er fx film om gode it-strategier og stilladseret læsning og skrivning, idekataloger om stilladseret læsning og skrivning samt podcast.

Jeg vil gerne fremhæve filmen om faglige læsestrategier, som er det nyeste produkt, og som både introducerer faglig læsning og giver konkrete idéer til, hvordan der kan arbejdes med fagtekster i undervisningen: før, under og efter læsning af fagtekster. Det er en collagefilm, som hurtigt gennemgår faglige læsestrategier. Den kan ses i sammenhæng eller standses undervejs til

uddybning og refleksion; den kan vises for de ældste elever, for kolleger eller forældre. Og så varer den knapt seks minutter. Du finder filmen [her](#).

Filmen er udviklet i forbindelse med projektet [Læse- og skrivestilladser til udfordrede unge i gymnasiale uddannelser](#), hvor Peter Heller Lützen er projektleder – og i samarbejde med Katja Vilien.

Ny forskning: Intensive kurser støtter både læring og trivsel blandt ordblinde elever

Et nyt ph.d.-projekt sætter fokus på ordblinde elevers udbytte af intensive kurser, hvor LST er en væsentlig del af undervisningen. Søren Albeck Nielsen fra Institut for Økonomi på Aarhus Universitet har blandt andet undersøgt, hvorvidt de intensive elevkurser, som Aarhus Kommune via Kompetencecenter for Læsning (KCL) tilbyder svært ordblinde elever, har en vedvarende effekt på elevernes læsefærdigheder og skoletrivsel. Til grund for resultaterne ligger elevundersøgelser fra 2010 til 2019.

Søren Albeck Nielsen peger i sin afhandling på, at de intensive kurser, som prioriterer undervisning i brug af LST i fagene, reducerer 'gabet' mellem ordblinde og almenelevers læsekompetencer med 22-33 %. Samtidig reduceres forskellen i skoletrivsel med hele 80 procent, efter de ordblinde elever har deltaget i et sådant intensivt elevkursus. Projektet finder herved, at der er en kobling mellem læring med brug af LST og trivsel.

Læs evt. mere:

Søren Albeck Nielsen (2022). [Essay on Educational Interventions for Disadvantaged Children](#), Institut for Økonomi, Aarhus Universitet.

Aarhus Kommunes. [Den specialiserede læse- og ordblindeindsats](#)

Temadage med fokus literacydidaktik i fagene – for alle elever

Som noget nyt inviterer NVL til temadage om literacydidaktik i fagene og for alle elever. Temadagen sætter fokus på sprogets betydning, og i de faglige oplæg peges der på undervisningsforløb, som arbejder med, hvordan sproget farver, former og styrker tekstens budskaber. Det sker fx, når der arbejdes med rap i indskolingen, på mellemtrinnet og i udskolingen; når eleverne gennem diskursanalyse reflekterer og debatterer over paradokset 'frihedskæmper eller terrorist'; og når guidede litteratursamtaler fremmer elevernes indlevelse, undersøgelse og refleksion.

Temadagene *Literacydidaktik i fagene: Sprog åbner for fordybelse og refleksion* afholdes i [Esbjerg](#) d. 23. august 2022 og i [København](#) d. 29. august 2022. Du kan læse mere og tilmelde dig via disse link.

Et lille hverdagsglimt

Når man kører ind i den lille by, hvor jeg bor, så mødes man af dette træ, hvor der udvikler sig en fortælling eller måske et drama – til fryd for både børn og voksne.

Under pandemien gemte mange af os tøjdyr finurlige steder, så børn og voksne kunne komme på 'tøjdyrsskattejagt' i forbindelse med en af de utallige ture rundt i lokalmiljøet. Dengang flyttede der en ugle ind i træets hulning, og her boede den længe. En dag var den dejlige hulning tom ... lige indtil den blev beboet af en abe, som hyggede sig og var godt kamufleret farvemæssigt. Man kiggede altid efter en ekstra gang ... var den der stadig? Pludselig hang aben uden for hulningen – og i 'reden' sidder nu Gurli Gris. Som en anden gøgeunge? Eller er de to tøjdyr i gang med en leg? Eller ... Dette lille scenarie giver afsæt til mange snakke og fortællinger.

Måske har du lyst til at skabe et lignende scenarie for dine elever – eller sammen med dine elever...

Jeg nyder dette hverdagsglimt i træet – og takker den/dem, der opretholder det.

Du ønskes en dejlig sommer 😊.

De bedste hilsner fra alle i centeret
Kirsten

